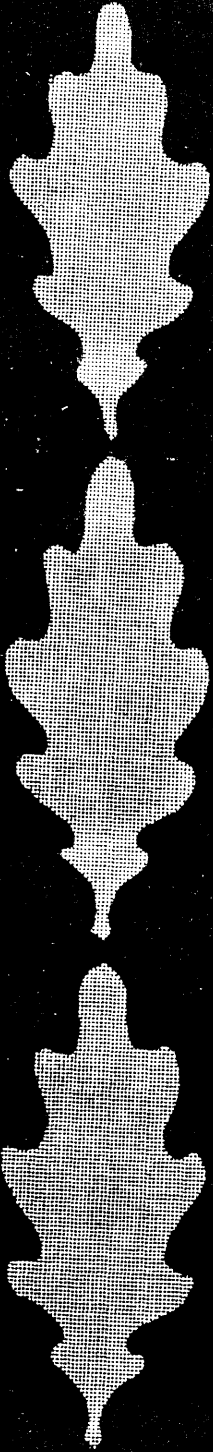

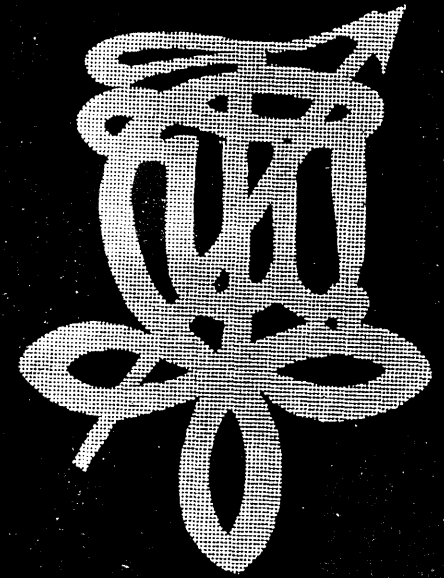
Ü

LIÕPILAS LEHT

KORP!

UGASO
ERINUMBER

XX

11

TALVE KUUL 1933

S O O V I T A N S U U R E S V A L I K U S

DAAMIDELE

Crêpe de Chine
" Georgette
" Satin
" Maroquine
" Flamisol
" Lysse
" Parisienne
jne.

siidi
kleidi-
riideid

Moeuudiseid villast. kleidiriidetest

HÄRRADELE

Ülikonna-
Palitu-
Jope-
Mantli-
Sako-
Smokingi-
Püksi-
jne.

riideid

Igasugust pesuriidet, sephyre, voodriideid ja puuvillaseid kleidiriideid moodsas valikus ja odavate hindadega

Riidekaubaladu

P. LUKSEP

Tartus, Kaubahoov 6-7, telefon 156

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄALEKANDJA

P I D U P Ä E V I K S.

NAD MÖÖDUVAD RUTTU NII ÜKSIKU INIMESE KUI KA ORGANISATSIOONI ELUS — NEED PIDUPÄEVAD. MIDA KÕRGE-MALE TÕUSEB KUNAGI VAIMUSTUSTORM ÜKSIKUIL JUUBELI-SILMAPILGEL, SEDA PIKEMAKS MUUTUB JÄLLE AASTATE VAHEMAA, ET KORDUKSID TAAS SAMAKÕRGED LAINTEHARJAD, MIS ÜKSIKUID PIISKU MERE SÜLEST LAHUTADA SUUDAKSID JA ÜLES TÕSTAKSID PÄIKESE POOLE. MÖÖDUB JÄLLE PIKK RIDA ARGIPÄEVI, ENNE KUI OLEME ÕIGUSTATUD NÕUDMA PIDUPÄEVI.

JUUBEL, SEE ON KÕIGEPÄÄLT MINEVIKU RAUDVARA, JA MEIE KONVENDI KAKSKÜMMEND AASTAT — NEED KOHUSTAVAD. JUUBEL OLGU AGA KA TÕELISEKS NÄGEMUSEKS TULEVIKKU, MIS KOGEMUSI ÜMBER TÖÖTAB JA IKKA VÄÄRTUSLIKEMAIKS KUJUNDAB, ET TEENIDA OMA KODUMAAD — V A B A E E S T I N A !

ISAMAA! SÕPRUS! AUSUS! NEIS KOLMES SÕNAS ON KORPORATSIOON UGALA NÄINUD OMA OLEMISE SISEMIST ÕIGUSTUST ÜLIÕPILASORGANISATSIOONINA. KINNITAGU JUUBELIPIDUSTUS KÕIGI OMA PERE LIIKMETE, AGA KA KÕIGI TEISTE KODANIKE USKU, ARMASTUST ISAMAA VASTU, SÕPRUST KAASKODANIKE VASTU, AUSUST ENESE JA OMA SISEMISE TÕETUNDE VASTU!

TARTUS, 10. NOV. 1933.

M. M. M.

KORP. UGALA 1913—1933.

Jälgides Eesti üliõpilaskonna organiseerimise lühiajalist arengkäiku, pidurdab tähelepanu selle varasemas järgus haruldane orgaanilisus. Areneva elu sarnaselt on siingi ühest vormist võrsunud teised, vanadest kujudest taas uued. Küllap selle peamiseks põhjuseks on olnud uute eluliste nõuete pinnaletõus, mida varasemad kivistuma kalduvad organisatsioonid pole suutnud rahuldada. Nii kujunes Eesti üliõpilaste uue organiseerumismuudatuse loomise tarbel EÜS-ist korp. Frat. Estica ja hiljem korp. Sakala. Nii eelviimane organisatsioon omakorda sai seks hälliks, millesse lähevad tagasi nüüd ju kolmanda aastakümne künnisel seisva korp. Ugala juured.

Kaugelt varem tegelikku asutamisaastat eksisteeris korp. Ugala vaim Frat. Estica nn. opositsioonirühmas. Ses sisaldasid otsegu embrüoonis kõik korp. Ugale karakterseid piirde. — Selgema käsituse saamiseks aga seirakem pisut korp. Frat. Estica tookordset palavkäärivat õhkkonda. Käesoleva sajandi esimese kümne käänul tekkis Frat. Estica EÜS-ist pärandunud joonena sisemise konflikti tagajärjel kaks peaaegu ühetugevusslikku voolu. Korp-i eluga rahulolijate kõrval sai üha valdavamaks n. n. opositsiooniline rühm, kes nõudis enam seltskondlikust elust osavõttu, vaimsete ja rahvuslike huvide suuremat rõhutamist. Voolude võistlus avaldus eriti uute tegevliikmete vastuvõtul. Pikale veninud konflikti lahenduse tõi alles ksv. ja vil. ühine koosolek korp. Frat. Estica 5-ndal aastapäeval 25. apr. 1912. Asjaomaste mälestuses on säilinud vil. asjaajaja pastor Lauri tõstetud — toonis kurjakuulutatav proloog — „Quosque tandem, Catilina, abutere patientia nostra?“ Korp-i elu takistajaiks tembeldatud 11-e

liikmeline opositsioon heideti välja.

Langetatud otsus äratas tähelepanu laiemaiski ringkonnis. Ajalehtede kaudu valgele saand arvamisis kaldus sümpaatia ilmselt väljatõugatute poolele.

Korp. Fr. Estica eemaldus, kellega liitusid veel mõned varemalt samast org-ist välja astunud ning paar tookordset liiget, seisid aga otsustamisraske küsimuse ees — mida nüüd? Organiseerumise vajalises polnud kahtlust. Polnud kaksipidi-mõtlemist ka organiseerumismuudatuse küsimuses: omakese saanud kindla distsipliini nõue määras seltsi kuju ebakohaseks. Kuid kuna olevad korp-id asjaomaseid mitmesuguseil põhjusil ei rahuldanud, kerkis paratamatult päevakorradele uue korp-i põhjendamise.

Ei olnud alul puudu kahtlusi: kas pole uue org-i loomine asjatu jõudude killustamine? Kas suudetakse omal käel kujundada uut org-i elujõuliseks — ilma vilistlaste-toetajateta? Missugusele seisukohale asuda alkoholi suhtes?

Viimane küsimus saigi kariks, mille otsa esialgselt purunes uue korp-i asutamiskavatsus. Kuid ajutiselt vaid. Ksv. R. Villemsi sünnipäeval 5. det. 1912. a. leiti siiski ühine baas. Säälsamas peeti asutamiskoosolek, valiti eestseisus ja jaotati eeltööd. — Uue org-i mõte oli küps.

Pikemaid arutlemisi nõudis ikka alkoholi probleem. Tolleaegseis saksa buršest päritud üliõpilas-traditsioones oli alkoholil aukoht, mistõttu õppimist võis karakteriseerida enamail juhtudel kui „joomise studeerimist“. Käputäis uue org-i asutajaid aga otsustas: alkohol konvendist välja. Nii sündiski.

Lahendada oli veel enne kõike korp-i nime ja värvide küsimus. Korp-i nimeks soovitas ksv. A. Alver „Philaestia“. Nimi oli

vastuvõetav kõigile. Kui sest aga sealsamas loobuti, siis olid mõõduandvad valitsusvõimest rippuvad motiivid: ei loodetud kinnitust nii natsionaalse nimega organisatsioonile. Pandi ette veel „Fraternitas Ugaunensis“, „Tartonia“, „Fraternitas Tartuensis“, „Põhjala“, kuid need jäeti kõrvale kõlalisil põhjusil. Korp-i ristiisaks sai aga H. Karro: tema poolt Läti Hindreku kroonikast leitud U g a l a meeldis kõigile.

Värvide valikul meelitas sini-must-valge trikoloor, kuid sellest pidi loobuma kui EÜS-i hoiualusest „Viliensise“ parandusest. Loobuti EÜS-iga konfliktit vältimiseks ka rahvuslikust trikoloorist ümberpööratud järjestuses, kuigi sellest oli valmistatud ju proovitekkel. Oli kaalumisel veel luuletaja J. Bergmanni eesti sini-must-roheline lipp. Lahenduse tõi ksv. E. Pikk poolt soovitatud ja üldiselt heakskiidetud must-sini-valge — siiski ainult rahvusliku trikoloori värvidest.

Koostatud põhikirja paigutati nõue, et korp. Ugala liikmeiks võivad olla ainult eesti soost üliõpilased. Ühes kinnitamispalvega esitati see Ülikooli Valitsusele. Seal läks see kinnitatuna edasi Haridusministerruumi.

Agas seisukohavõttu Hamini tuli oodata kaua. Asja kiirendamiseks olid tarvilised mitmed sõidud Riia õppekonna kuraatori ja Peterburi ministri juurde. Kuid ootamatult saabus palve tagasi, lisandusega, et kinnitamisõigus olevat Ülikoolil. Vast uutel sõitudel oli tagajärg: õppekonna kuraator lubas ise põhikirja kinnitada.

Kauaoodatud kinnitamine teostuski lõppeks 17. okt. 1913 Riia õppekonna kuraatori Štšerbakovi poolt. Teade sellest saabus asjaomaseile koosoleku ajal 26. okt. Ja 28. okt. (ukj. 10. nov.) tõu-

KORP. UGALA VILISTLASKOGU PRAEGUNE EESTSEISUS:

V. Koitnõts, H. Treial (esimees), J. Mõtte.

Käesoleva aasta 10. nov. pühitseb korp. Ugala oma 20. aastapäeva. Asutatud rahvusliku konvendina, on korp. Ugala püstitatud põhimõtteist vankumatult kinni pidanud ja rahvuslikus vaimus, sõpruses ning isamaa-armastuses oma seesmist ja välist elu juhtinud. Võõra võimu ajal asutajate poolt püstitatud sihid ja ülesanded pole oma tähtsust kaotanud omariikluse ajajärgulgi. Rahvuse ja rahvusriigi idee on küll teostunud, kuid selle kindlustamise tarbel on vajaline alaline valmisolek kõigil, eriti aga meie rahva intelligentsil. Sellest kohustus-teadvusest minevikus kantud korp. Ugala konvent jäägu tulevikuski truuks sellele vahipostile!

Must-sini-valge värvide all põlegu edasi see rahvuslik tuli, mille oleme süüdanud 20 aasta eest!

Tartus, talvekuul 1933.

siski konvendi esimese korteri — Pihkva tn. 90 — masti must-sini-valge lipp.

Asutajaid oli 12 meest: vil. vann. adv. abi Alfred Ruus, tegevliikmed — stud. theol. Aleksander Alver, stud. phil. Hans Karro, stud. med. Jaan Kehrberg, stud. jur. Jaak Kotkas, stud. theol. Paul Kuusik, stud. med. Eduard Kärner, stud. med. Adalbert Lübeck, stud. med. Julius Prisko, stud. med. Paul Ruus, stud. theol. Helmut Torrim ja stud. med. Richard Villems.

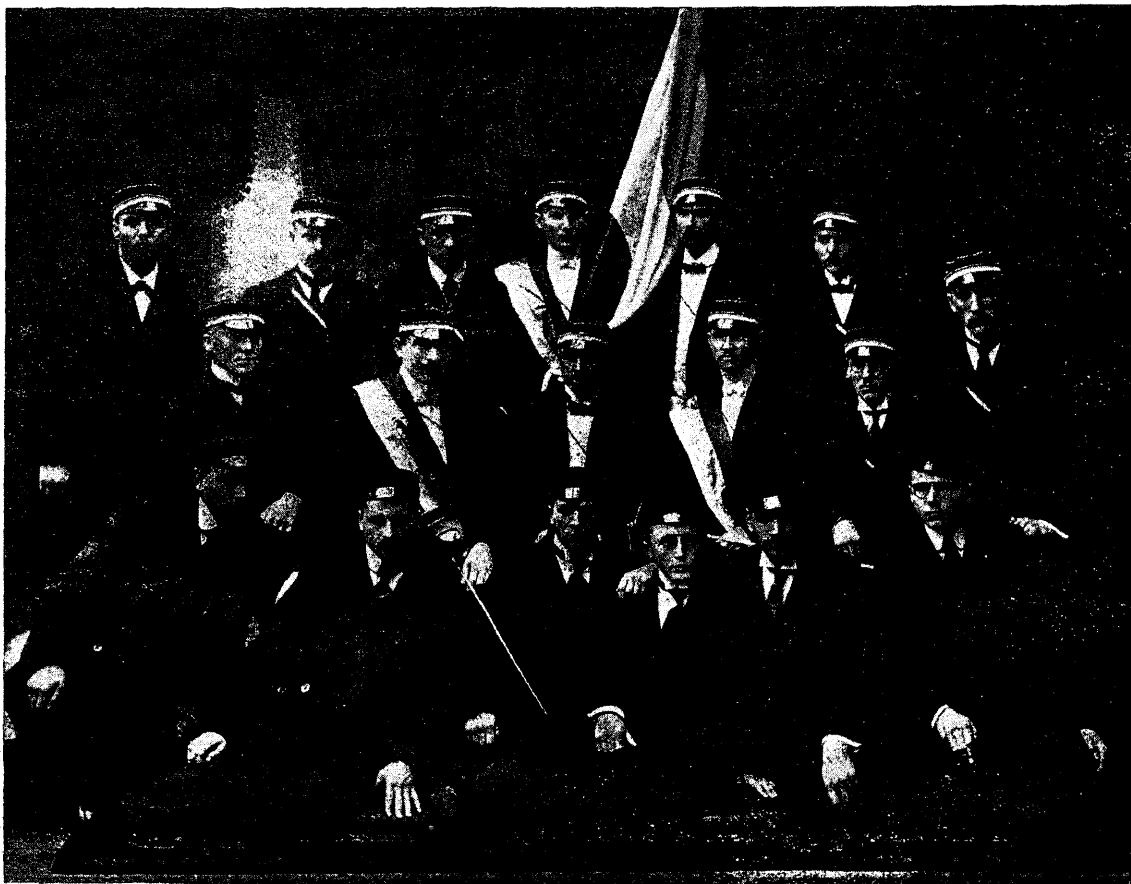
Korporatsiooni p õ h i m õ t -

te i k s olid: 1) rahvuslus, — kodumaa, rahva ja emakeele armastus, eesti rahvusliku kultuuri eest võitlemine; 2) kõikumatu ausus; 3) aja kasustamine hoolsaks tööks, südame ja vaimu harimiseks; 4) sõprus ja vennalikkus; 5) kõlblas ja kaine eluviis.

Konvendi elu algupool oli pühendatud vaiksele sisemisele tööle. Loodi kodukord ja tarvilised määrused, valvati erilise hoolega nende täitmise järgi, korraldati vaielus- ja referaatõhtuid. Esimesel semestril kuulus korp-i 1 vil., 11 tegevliiget

ja 6 lihtliiget — kokku 18 meest. Teisel semestril suurenes see arv 7 võrra, milline arv jäi püsima aastaks. Korp. Ugala kasvamine läks pikkamisi, kuid stabiilselt.

Kuid Ugala töö ulatus ka väljapoole kitsast üliõpilasringi. Ei saa jätta siinkohal eriti tähtsustamata seltskondlikku tööd, millest silma hakkavamaks ettevõtteks traditsioonilise peo korraldamine Eesti Rahva Muuseumi heaks. Langenud vähe liikmelise korp. Ugala läbiviidavaks, tegelikult organiseerijaks ksv. Prisko, on need Tartus

KORP. UGALA ÜLESASTUMISE PÄEVAL.

ja Tallinnas korraldatud pidustused kujunenud suurejoonelise- maiks kui hilisemaist vastavaist ettevõttest. See oli äsjaasutatud org-i esimene ülesastumine — laiema massi ees.

Pidevat korp-i arenemiskäiku tõkestas 1914. a. keskel puhkenud Maailmasõda, mis kiskus kaasvõitlejad sõjateenistusest osavõtu-kohustuse ja majandusliku kitsikuse tõttu konvendist eemale. Soikus akadeemiline ja seltskondlik elu, osalt üliõpilasorg-ide kohta maksma pandud kitsendavate määruste tõttu. Varasemad pilguheitjad korp. Ugala arengkäiku on sellele vaatamata võinud nentida korpi järjekindlat kasvu neil aegadel. „Tema liikmete arv tõuseb, korp. omandab samm-sammult kindlama, omapärasema ilme ja nime teiste üliõpilasorganisatsioonide

keskel kui ka seltskonnas.“ (J. Viik).

1915. a. hakul sai teoks Eesti Korporatsioonide Liit (EKL), kolme Tartu ja kahe välismaise eesti korp-i ühendus. Asutajate hulgas oli ka korp. Ugala. Kaasaja segaseis oludes ei saa aga EKL-i esimest perioodi atesteerida viljakaks: korporatiivselt organiseeritud eesti üliõpilaskonna ühiste ettevõtete hellitlemisest ei jõutud nende rakendamiseni.

Väärib siinkohal kinnistamist veel korp. Ugala osavõtt ülevenemaalisest eesti üliõpilaste organiseerumisest juba 1913. a. algpäevist saadik.

Eesti rahvuslikku ja kultuurilist iseolemist ähvardava Saksa okupatsiooni ajal kerkis esile saksa ülikooli asutamise küsimus. Ugala otsus oli: „Korp.

Ugala A. O. K. poolt avatud saksa ülikooli ei astu ja nõuab, et sellele seisukohale asunud eesti üliõpilasorganisatsioonid oma seisukoha ühes motiividega avalikkuse ees esitaks võrdlemisi ruttu. Analoogilised otsused järgnesid mitmete rahvuslikkude üliõpilasorg-ide poolt. Samasisuline resolutsioon võeti vastu ka üliõpilasorganisatsioonide vahelisel Asemikkude Kogu koosolekul 3. okt. 1918.

Kui Vabadussõja ajal tekkis tarvidus kodu kaitsta relvadega, oli Ugala esimesi liinile mineku otsustajaid. See oli 12. nov. 1918, kui liikmete koosolek otsustas täies koosseisus vabatahtlikult, enne üldise mobilisatsiooni välja kuulutamist, astuda Eesti kaitseväge ja võtta osa sõjategevusest esirinnal. Alles 26. nov. võttis üliõpilasorg-ide asemikkude

Turu Ülikooli rektor prof. J. G. GRANÖ.

Korp. Ugalale lähetan ta 20. aastapäevaks austavad, südamlikud õnnesoovid. Korp. Ugala ja Turu Üliõpilaskonna vahelised sõprusside-med, mis viimaseil aastail on moodustunud eriti tihedaiks, tähendavad ühtlasi lähedat ühendust Tartu ja Turu ülikoolide vahel. Tunnen sellest tõsist rõõmu ja loodan vastastikuse läbi-

kogu vastu sama otsuse, mille päev hiljem üldine üliõpilaskoosolek sanktsioneeris. Ühtlasi peeti tarvilikuks korraldada agitatsiooni riigi seisukorra selgitamiseks — eriti riigi sisemise ja välise julgeoleku, rahalise seisukorra ja rahvaväe majandusliku varustuse alal.

Korp. Ugala ei viivitanud selle otsuse täitmiselega. Pandi maksma nõue: „Korp. Ugala liikmed lähedavad tuleliinile ning löögi-osadesse, aga ei otsi varjulisi kohti seljataguseis asutisis“. Tookordsest 57 liikmelisest konvendist astus kaitsevække 95%. Neist langesid Vabadussõjas

kaks: tegevliige med. Karl Kurvits, reamees soomusrongi löök-salgas, ja lihtliige Hans Ostrat, 2. jalaväe rügemendi reamees. Haavata said: Andres Vaher, Eduard Kurvits, Evald Mägi ja Iohannes Tulf.

Vabadussõja päevil ei võinud konvendi loomulikust tegevusest juttugi olla. Elu sai avalduda ainult üksikuis harvades koosolekuis neil juhtudel, kui kasvõitlejaid arvukamalt Tartusse põikus.

Kui Jurjevi ülikooli asemel alustas tööd Tartu ülikool, registreerus korp. Ugala oma tegevuse jätkamiseks 5. dets. 1919.

käimise me õppeasutiste vahel kujunevat üha vilkamaks.

Toimides Eesti iseseisvuse algaegadel mõningaid aastaid Tartu Ülikooli õpetajana, oli mul võimalus võrdlemisi lähedalt jälgida eesti õppiva noorsoo tööd ja harrastusi. Tutvusin siis mitte ainult oma õpilastega, vaid — ühenduses kodu-uurimistööga — ka laiemate õpilaringidega. Õppisin tundma selle noorsoo sügavat isamaa-armastust, õppisin hindama selle elavaid harrastusi, selle tegevusiha ja töövõimet. Koostöö sellega oli julgustav ja tulemusrikas. Ma ei kahtle, et vennasrahva keskel veedetud aastad olid mu elu kaunimad, — tänu enne kõike selle valvsale ja aina abivalmile noorsoole.

Need kogemused on aidanud kinnitada seda, et õieti kavatsatud ja juhitud eesti ja soome üliõpilaskoostöö vastastikusel mõjutusel ja koostööl on tähelepanav kasvav ja arendav tähendus, rääkimata sellest, et mõlemad sugulas-rahvad nii noorsoo vahendusel lähedalt tutvuvad teineteisega.

Soovin korp. Ugalale ta kolmanda aastakümne hakul parimat edu!

Nüüd hakkas konvendi senini väga vahelduslik eluline käima kõrgemalt. Ühes tungiga ülikooli suurenes üliõpilaste juurdevool ka Ugalasse, kusjuures konvent ei suutnud kõiki sisseastumissoove kaugeltki rahuldada. Kui 1919. a. oli Ugala liikmete arv 58, oli see 1920. juba 100. Korp-i siseelu kujunes reeglipärasemaks; jätkati keske-jäänud tööd ning püüti kohaneda uute oludega. — Ometi oli noil ajal sattunud Ugalasse ka mõnevõrra juhulikke elemente, kelle arvele tuleb panna terava-loomulised konfliktid teiste üliõpilaskoostööorganisatsiooniga.

Korporatiivse kasvatusse riigipolitiilised ülesanded.

Ei ole kuigi kaugel need ajad, kus ägedasti sule- ja sõnasõda peeti selle üle, missugune organisatsioon tüüp peaks olema eesti üliõpilasele sobivam — kas selts või korporatsioon. Viimasel ajal sellele teemale enam ei ole vaieldud ja rahu on majas. Õnneks muidugi kõigile, sest vaidlused võtsid kohati ägeda kaju ning tekitasid asjaomaseis ringkonnis isegi teatud vaenulikkust. Ülikooli aeg ei ole aga sugugi selleks, et siin noori inimesi vaenulikkusega teisiti organiseeritute vastu täis laadida, mis võib edasi kesta kogu eluaja. Nii üks kui teine tüüp on jäänud püsima, — tegelik elu õigustab neid mõlemaid.

Ühes sellega tahaksin veel tähendada, et Tartus asuvate eesti korporatsioonide sisemine struktuur tundub viimasel ajal mõneski suhtes muutunud olevat elulähe-

Vil. JOHANNES VIIK

Advokaat ja elupõline ajakirjanik.
Raputab erinumbrile artikleid käesest.

damaks ja praegusaja valmivale intelligentsile tarviliku üldrahvaliku käitlemise suunas. Korporant ei erine praegu millegipoolest igast teisest organiseeritud üliõpilasest — ja tal ei ole seda ka enam varjugi alles jäänud sellest igivanast härrasmehelikkusest, mida vast kunagi saksa soost üliõpilased Tartus kultiveerisid. Aineline seisukord on meie üliõpilastel enam-vähem kõigil ühtlaselt kitsik ja harva leidub mõnes organisatsioonis veel „bursche“ selle sõna endises tähenduses. Akadeemiline töö seisab esikohal, muuks puudub aeg ja võimalused. Aja jooksul on pealegi maha pudenenud kõik omaaegsed „igavesed üliõpilased“, kes isa rahaga mängisid härrat, aga ülikooli töö jätsid tegemata. Ka nende isade rahakotid on aumugi tühjaks saanud.

Vastavalt muutunud majandus-

Korp-i liikmete arvu suuremine vajalikestas ka endisest suurema korteri muretsemise. Kuigi ainelisil põhjusil ei saanud asja oma maja omandamise kavatsusest, õnnestus 1920. a. üürida avar (end. korp. Curonia) korter Tähe t. 40, kus asub praegugi korp. Ugala.

Suur murrang Eesti riiklikus aparadis põhjustas Ugalaski uutes oludes esialale asetatavate ülesannete piiritlemise. Isamaa ja oma rahva kasuks töötamise kõrval seati uueks tähiseks võimalikult mitmekülgne ja oma erialal põhjalik ettevalmistus tulevaseks kutsetöök.

Teatavasti oli alkoholi tarvitamine Ugala asutamisest saadik konv. korteris keelatud. Iseseisvuse algaastail aga veenduti, et ei ole mõtet oma korteris keelata alkoholi tarvitamist, mis väljaspool ometi sünnib. Päälegi on alkoholi tarvitamine konvendis hästi rakendatav kasvatuslikuks

tegevuseks. Liigjoomise vältimiseks nähti ette karistused nii tähtajalise kui tähtajatu joomise keeluga.

Huvist muusikaliste ürituste vastu asutati korp. Ugala initsiatiivil 1923. a. EKL-i meeskoor, mis vast hiljem vaibus.

Asutamis-aegadest päle korp. Ugalale karakterne rahvuslikvaimne joon on domineerinud siin iseseisvuse aastailgi. Välise kasvatusse kõrval on omistatud sellele rohket tähelepanu eriti viimaseil aegadel, korraldades sageli referaat-, vaidlus-, kõne- j. t. õhtuid. Rebastel on tegevliikmeks saamiseks referaadi esitamine kohustuslik.

Korp-il on lugemislaud ja raamatukogu, mille otstarbekohasele täiendamisele on omistatud erilist tähelepanu. Korp. Ugala liikmed võtavad osa akadeemiliste ja teiste kultuuriliste seltside tööst. Eriti intensiivselt on teotsenud ja teotsevad Ugala

maalt pärit olevad liikmed õpetöö vaheajal mitmesuguseis maaorganisatsioones (Vrd. J. Vasar, Tartu üliõpilaskonna ajalugu 1932, lk. 303).

Kahekümnendate aastate veerul küündisid ühenduses Soome-Eesti üliõpilaspäevadega eriti hõimuaated Ugala huviringi. Tihendatud kontakti Turu üliõpilaskonnaga, oli tulemuseks Turu üliõpilaskonna ja korp. Ugala sõprusleping 1930. a. Vastastikuste külaskäikudega sõpruslepinglaste vahel on püütud täita oma osa tugeva hõimusaadega kujundamistöös.

Ajalooline pilguheide on kandnud meid ju tänapäeva. Äsja toodud pilt tähistab spiraalset tõusuteed, ei otsejoonset hüpet. Kuid see pilt näitab ühe me akadeemilise pere osa edasisammumist vankumatute põhimõtete juhil, eilseist kitsaist olususteist välja rohkelt-lubava homse suunas.

Felix Oinas.

likkudele ja teistele tingimustele ja eriti arvesse võttes ka praegusa aja üliõpilaste noorust — läbise-gamini kõigub see 18—23 a. vahel — on korporatsioonides kui intiimorganisatsioonides sündinud suured muudatused ka üliõpi-laste kasvatusküsimumuses. Noort puud on kergem painutada, noort inimest saab mõjutada nende põhimõtete kohaselt, mis organi-satsioonis vana uususe, kodukor-ra ja traditsioonide kohaselt maksvad. Nad erinevad küll mõnes üksikasjas, põhjoontes aga täitsa ühesugused. Vaat-leme neid lähemalt.

Tähtsal kohal korporatiivses kasvatuses seisab näit. rahvuslus. Teisest rahvusest üliõpilastel ei ole mingit võimalust pääseda kor-poratsiooni liikmeks. Selles as-jas on ainult viimasel ajal tehtud mõned erandid soome suguven-dadele sõpruslepingute tagajär-jel. See aga muidugi ei muuda mingil kombel korporatsioonides valitsevat eesti rahvuslikku kas-vatust. Näit. on korp. Ugala esimese põhimõttena fikseeritud lause: „Meie, korp. Ugala liik-med, tunnistame, et meie e e s t i rahva pojad oleme...“ jne. Korp. Frat. Estica lipukirjalt loeme: „Teos õiglane ja vahvas — ustav sulle, e e s t i rahvas.“ Teiste korpide põhimõt-teid ei ole praegu käepärast, aga rahvuslikkuse rõhutamine seisab selgi esikohal.

Loomulikult oleks kirjutatud põhimõtetest üksinda vähe, kui tegelik elu näitaks teist pilti. Seda kinnitada aga pole mingisugust alust, kuna just vastupidist tõen-dab E. K. L. liikmete suurearvuline osavõtt Vabadussõjast, mälestus-tahvliid langenud kangelastele or-ganisatsioonide ruumides jne. Ka avalikus elus esinevate E.K.L. liik-mete suhtes ei saa neile keegi ette heita rahvuslikku leigust või koguni halvemat. Rahvusliku kasvatuslega tuleb kahtlemata se-letada sedagi nähet, et E. K. L. liikmete keskel peaaegu ei tunta

KORP. UGALA PRAEGUNE EESTSEISUS:

J. Selliov, K. Teel (esimees), H. Sein.

pahempoolse poliitilise vaatega inimesi.

Olulise tähtsusega korporatiiv-ses kasvatuses on ka distsipliini nõue vanadusprintsipi alusel, s. o. iga noorem allub vastuvaidle-matult vanemale liikmele. Sel-lele lisandub veel vanade uususte ja traditsioonide austamine ja nende kohaldamine uute elunä-hete puhul. Korporatsioonis nõu-takse täie rõhuga ka ausameel-sust, aumehelikkust ja sõbralikku suhtumist kaaslastesse.

Need oleksid peajoontes täht-samad kasvatuslikud alused kor-poratsioonis. Oleks üleliigne tä-hendada, et korporatsioon oma kasvatuslega muidugi ei suuda võimatut korda saata ja sellepärast mõnigi mees on sunnitud sealt lahkuma. Need on aga

erandjuhud ja seda juhtub ka kõige paremas perekonnas.

Ülaltoodut arvesse võttes to-hiks selge olla, et kõik need kas-vatuslikud alused ühtuvad nende nõuetega, mis meie iganes jul-geksime esitada iga korrafiku riigikodaniku kasvatami-sel. Kes suudab, tehku rohkem — paremini teha pole kellegil keela-tud. Kõige selle juures on huvi-tav märkida, et kuni viimse ajani Tartu korporatsioonides ei ole tegeletud poliitiliste küsimustega, välja arvatud vast viimane põhi-seaduse rahvahääletus, kus osa-liselt kaasa löödi vanema põlve algatusel. See on aga möödami-nev nähe ja parteipoliitika jääb ka edaspidi võõraks asjaks kor-poratsioonides.

On mõtteid vahetatud selle üle,

KORP. UGALA VAPP.

Kahtlemata on sümboleil üldse poeetiline kõrvalmaik juures. Sümbolist kõneldakse sageli — „läbi lilled“. Ja siiski on poeesia ala, kus elurütm kõige tugevamini tuksub — teostumisele, reaalsusele. Luulevormis peitub lähim tee tahteväljenduseks.

kas on üldse soovitatav üliõpilastel aktiivselt osa võtta poliitilisest elust. On räägitud poolt ja vastu. Nende ridade kirjutaja peab endastmõistetavaks, et üliõpilane kui tulevane avaliku-elu- ja riigitegelane ei või jääda pimedaks ja kurdiks neile ühiskondlikele vooludele, mis teatava kuju omavad poliitilises võitluses. Üliõpilane peab siin kaasa elama ja kaasa tundma, küll aga takistaks aktiivne tegutsemine tema akadeemilist tööd ja võiks teda koguni pikemaks ajaks eemale kanda teaduse salvede juurest. Sellepärast oleks vististi kõige õigem, kui noori üliõpilasi kasvatataks ka poliitiliselt — ülevaate saamiseks ja ühiskondlike probleemide lahendamisel asja tuuma tungida aitamiseks. Aktiivne tegutsemine ja kaasalõimine peaks aga küll jääma pärastiseks.

Kuidas seda uut momenti tegelikult rakendada, see jääb muidugi iga organisatsiooni enese sisemiseks asjaks.

Joh. Viik.

Korporatiivse maailma-

Reaalsusele kõige ligemal seisavad sageli luuletajad elumõistmises.

Sümbol on luules nähtav kuju. See pole kaugeltki vaid kogu „noorusvigureid“; sümbolika on saanud paljude õppetoolide õppeaineks. Sümbol laseb end rakendada ka teadusliku terminina, temast ei saa mööda oskus, õigus ega usk.

Noorus ise tervikuna on sümbol — elust enesest. Nooruse-tungid teaduslikus mõistete selguse otsingus on tihti halastamatud enese ja ka muude sümbolite vastu. „Enesest välja!“ hüütakse siis absurdset, ja seda tugevamini kiindutakse enestesse.

Ei saa salata: noorus on omaette luule, milles sümboolselt väljenduvad kõik eluvarad. Kui aga noorusel olevat teatud kalduvus „mängida“, mis reaalse elu ja kas või riigipolitika suhtes, nagu seda tihti kuulatakse väljen-

datavat vaid „pimesikumängu“ tähendavat, siis pole see „etteheid“ kaugel psühhoanalüütilisest vaatlusviisist, kus inimene on vaid oma „kirkede ori“, kui teadvusetu laastuke tantsisklevate lainete harjal. On naiivne väita, et eluvõlu ainuke ametiseseadja ja patronaat oleks seksualiteet. Mitte allikaks, vaid materjaliks võib *sex appel* olla sümboleile. Sest sümboolika haarab enesesse muidugi ka patoloogilisi nähteid. Sümbolid mängivad aga mitte vähem tähtsat osa seksuaalselt indifferentsete juures. Vaimuelu paratamatuks eelduseks pole kaugeltki eeldused, mida psühhoanalüüs järelijätmatult otsida, uurida ja avastada püüab.

Nooruse sümpaatia on sümboolse, resp. luulelise elumõistmise poolt, sest noorte fantaasia on elav ja ei vaja igal sammul

VII. HANS KARU.

VII. PAUL KUUSIK.

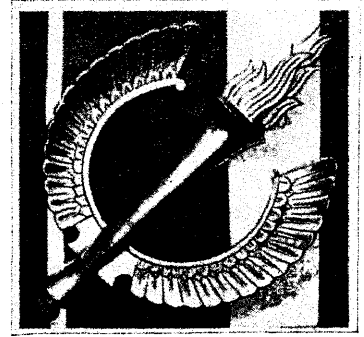
vaate sümboolid.

ettekirjutatud surnud kirjatähte.

Korporatiivse maailmavaate alus on sümbolistlik eluvaade. Iga sümboli tegelik väärtus on terviklikkus. Püüda elu mõista tervikuna, see on tahtelise loomuse, inimese sisemise „mina“ omapära.

Laiemas mõttes iga kirjatäht, häälik ja liigutuski on omaette sümboolid. Maailmas valitseb aga küll nägemismeele diktatuur. Ei ole siis ka ime, et sellel põhjal vormi- ja värvikultus eriti on kultiveerimist leidnud. See on alusprintsipi saanud kasvatuses, korporatsioonis. „Värvid“ on — tunnustussümbol. Kui aga keegi püüaks kirjutama hakata näiteks lippude ja vappide tarvituselevõtmise ajalugu, siis vististi peaks avastatama jällegi hulki optimistlikke hingevarasid, mille sümboleiks valitud teatud asjade nähtavus. Vabadus, julgus, absoluutsuse tunne, pühasus,

kõik need momendid, mida eneses kannab iga maailmavaateli- selt kujunev otsing, esinevad ka sümboleis. Mida sisu- ja fantaasiarikkam inimene, seda enam suudab ta lugeda elu mõtet, tegelikust, reaalsest elust, mille üheks iseloomulikuks küljeks on kahtlemata tema nähtavus. Ühes kohas ei saa kaks inimest seista, ja kasvatuslikuks tüliküsimuseks ongi inimeste juhtimine üksteisesest mööda, isikliku olemasolu kartuse astmelt elujulguse ja olemismõttest rõõmutundmise astmele. Sümboleis on varjul teatud sisemine vabastamine. Väliste sõprustähiste suurt tähtsust ei saa kahtlemata mitte alahinnata ka üliõpilasea kasvatuses. Intiimorganisatsiooni mõte evib seal suurima tähenduse, kus selleks valitud ja tarvitavad sümboolid psühholoogiliselt terviklikult mõjuvad. Kokkukuuluvuse tunne iseenesest on

TURU ÜLIÕPILASKONNA VAPP.

salajane sisemine nähe. Olgu vabiks puurist või vaimusünnitusist täiskirjutatud paber, tükk loodusest või „väljavalitu“ tegeliku elu romaanide vallast, kui ta aga kaasa aitab elu terviklikuks mõistmiseks, siis on iga selline vapp õigustatud, sest ta teeb meid teadlikuks kõrgemate väärtuste olemasolus. Nähtavus võimaldab sümboolsuses vaimlise mina vabanemise, milline tunne valmistab otsijaile sisemist rõõmu.

Nooruslik hingemüстика tunneb end tasakaalus vaid traditsioonide kõrval, mille sisemist õigustust ta omaks suudab võtta, mille kandjaks ta tahab saada. „Aastasade tolm“ ja kauge mineviku piltlikud mälestused ei ole juba sellepärast halvavad, et nad „iganenud“ on. Harilikult vaid mingi moehaiguslik kärsitus on see, mis nii teravalt arvab tunnetavat vahet eilse ja tänase vahel.

Tervelt ja elurõõmsalt mõjuvad, sisemist aukartust äratavad sümboolid vajavad hoidmist ja säilitamist võimalikult muutmatul kujul, et otsiv inimhing nende najal eneses võiks jõuda ikka suuremale teadlikkusele.

Johannes Sellio.

Vil. JOHANNES KALLMANN.

Vil. ERNST HABICHT

Üliõpilaskonna organiseerumisest*).

Kui meenuvad üliõpilasaastad, või kui satud kõnelusse mõne noorema kaasvõitlejaga üliõpilaskonna päevaküsimuste üle, või kui toovad ajalehed sensatsioonilisi teateid organisatsioonide ründamiste kohta, siis vilksatub läbi pää mõtteke: ons kõik korras meie Tartu üliõpilaskonna organiseerumisega? Tartu on väga kuulunud üliõpilaskonnaorganisatsioonide omavahelise sobimatuse pärast. Küll on olemas mitmesuguseid ametlikke ja poolametikke sõprusvahetordi, kokkulepeid ja kartelle, kuid ometigi on kindlasti püsima jäänud organisatsioonide vahel teatud umbusaldus, antagonism, mis igas kaasorganisatsioonis kaldub nägema võistlejat; iga organisatsioon peab vaid iseennast ainuõigeks üliõpilaste koondamispaigaks. Kõrk enda ülehindamine viib paratamatuile kokkupõrkeile, mida tavaliselt lahendatakse aukohtuis või koguni duellidega. Aukohtute lavastamine kuulub tihti noorte üliõpilaste treenerimiskavva. Kuid see on nähe, millel kuidagi ei peaks olema ruumi üliõpilastraditsioon. Aukohtutsemine on sisutu mäng ja kergemeelne ajaviide, õlgi et ta pakub teatud võimalusi biljardi või koroona mänguks tõsiste aumõistetega. Lubatagu mul väljendada lausa oma seisukoht: aukohtute lavastamise ajad on ammugi mööda. Tegelikus elus pole midagi hakata peale aukohtu praksisega, mille eest nii väga ollakse mures noorte „treenerimisel“. Iga mõistlik mees võib julgesti kinnitada: mul polnud vaja aukohtutseda enne ülikooli, ei tulnud seda tarvis ka hiljem, ainult ülikoolist ei pääsenud läbi muidu, kui tuli kas endal käia aukohtuis või teha teistele aukohut. Kuid niisama vähe, kui duell tõeliselt võib esile tuua tõe ja õiguse — on ju akadeemilise kodanikkonna õilsaks loosungiks ülikooli 300-aastase juubeli puhul tõste-

tud põhjendatult „tões ja õiguses tõuseme“ — niisama vähe lahendab ka aukohus tõeliselt tülüküsimusi. Neist jääb järele vaid halb mulje, ja rahuldust ei anna need tavaliselt kummalegi poolele. Hoopis loomulikum on, et üliõpilased kõigi teiste koda-

Vil. ANTON EILART.

nikkude sarnaselt lahendaksid oma auasjad (nagu see kombeks ka soome üliõpilasil).

On kindel, et kui üliõpilaskond riskiks üle parda heita aukohtutsemise, siis kaklused, löömingud ja „reissereid“ kuulaksid õige pea suurte harulduste sarja. Nüüd on nad aga tavaliseks malekäiguks, et provotseerida uhkeldamise võimalust aukohtu lavastamise kaudu. Aukohtutsemise kaudu aga luuakse usaldamattuse õhkkond — ja sellesse ollakse mattunud veel palju aastaid pärast ülikoolist lahkumistki. Selles ehk peitub ka nähte põhjus, et kõigile võimalikele ameti- ja teenistuskotadele pärastises eluski püütakse upitada ainult oma organisatsiooni kaaslast, sest teisi ei tunnustavat küllaldaselt! Ja pole võimalikki tunda seesuguse usaldamattuse õhkkonnas, kus teise organisatsiooni liikme suhtes ikka

ollakse harjunud valvel olema, et kas ta aga sind kuidagi ei haava! Akadeemiliste kodanikkude juures on praegu kuuluvus ühte ehk teise organisatsiooni seesama, mis harilikkuude surelikkude juures kuuluvus parteisse. Akadeemilises kodanikkonnas on praegu parteide asemel organisatsioonid. Ja pole midagi võõrstavam, kui kohata jaotus toimub organisatsioonidesse kuuluvuse järele.

Nii palju põhimõtteliselt.

Kui aga vaadata üliõpilaskonna organiseerumise küsimust praktilise elu nõuete seisukohalt, siis siingi väga palju kisenab muutmise järele. Meie Tartu üliõpilaskond on killustatud umbkaudu 90. üliõpilaskonnaorganisatsiooniks, ja seejuures umbkaudu pooled üliõpilasist üldse ei kuulu ühtegi organisatsiooni. Üliõpilaste üldarv on umbes 4000, Kui nüüd 2000 üliõpilast jagada 90 organisatsiooni vahel, siis nähtub, et läbistikku ühes organisatsioonis on ainult 22 üliõpilast. See arv on äärmiselt väike. Kuna see on keskmine, peab olema organisatsioon, mille liikmete arv veelgi tunduvalt väiksem. Et iga organisatsiooni ülalpidamine maksab kaunis suure summa, siis on arusaadav, miks pooled üliõpilasist eelistavad mitte organiseeruda: see koormab küll tunduvalt aineliste kohustustega, kuid vastutasuks väike organisatsioon ei suuda anda õieti mingeid soodustusi ei edukaks õpingute sooritamiseks ega ka nimetamisvõõrset vilumust tegutsemiseks organiseeritud ühiskonna liikmena. Tihti koguni aitavad just organisatsioonid märgatavalt suurendada akadeemilise kodaniku võlakoorimatust. Kui peame nor-

*). Erinumbri toimetuse märkus: Erinumbri toimetuse ei poolda kõiki autori seisukohti, kuid avaldab artikli siiski, kuna selles on esitatud rida uusi mõtteid, mis laiemaid ringkondi võiksid huvitada.

„Ka siis, kui ma käin surmavarju orus, ei
karda ma kurja, sest et sina minuga oled; sinu
kepp ja su sau, need trööstivad mind.“

Psalm 23, 4

ksw. Herbert Rāgo
ksw. Karl Kurwits
lihtl. Hans Ostrat
wil. dr. Eduard Laas
lihtl. Eduard Toom
wil. dr. Andres Tamm
ksw. Karl Kirp
ksw. Arnold Kissa
ksw. Werner Creumann

Lahkunud wiliistlasti ja kaaswõitlejaid mälestab oma
20. aastapäewal waikselt leinas

corp. Ugala

maalseks, et igal organisatsioonil olgu oma maja, siis kui jõuak-sime kord nii kaugele, et kõigil 90 organisatsioonil on oma ma-jad, võiks neist üksi koostada päris erilinnajao. Kui palju see aga maksab!? Ja kust tulevad selleks rahad? Väike organisat-sioon võis ainult sel ajal elada oma uhkes villas, kui iga komili-tooni selja taga seisis rikka isa mõisa ehk mõisad. Praegusel ajal aga pole väikese organisat-siooni olemasolu kuidagi õigus-tatud, sest organisatsioon ei tohi muutuda üliõpilasele aineliseks koormatuseks. Seda vähem on see lubatud, et selle all kannat-aks akadeemiline teaduslik töö.

Ometigi on organiseerumine tarvilik. Ei ole normaalne, et ainult üks osa võib kasustada enda arendamiseks organisat-siooni hüvesid. Ka pole õige, et üks osa organiseerituist üle-jõulist hinda peab maksma orga-nisatsiooni kuulumise eest.

On viimane aeg teha uusi kal-kulatsioone organiseerumise rat-sionaliseerimiseks. Võib küll ütelda, et ilma ülikooli kaasmõ-juta selles asjas parandusi on vähe loota.

Mida tuleks siis teha? Tuleks

leida teid koondada väiksemad organisatsioonid ühte suure-masse, nõnda et tegelikkude üli-õpilaste arv ühes organisat-sioonis ei oleks mitte alla 200. Aga see arv võiks olla veel suuremgi. Ja mitme organisatsiooni peale (nii umbes 500—600 üliõpilase kohta) tuleks siis ehitada avar üliõpilaste kodu, moodne ja kõi-gi soodustustega. Sellele majale peaks siis ka riik andma pisut toetust, kuid ühtlasi peaks siis ka ülikoolile ja riigile jääma õi-gus seesuguse üliõpilaste kodu juures sõnakene kaasa rääkida. Kes vabad tahavad olla, need ei või mitte kasvada metsikus ning piiramatus vabaduses, vaid need peavad olema harjunud oma va-badusi ka kitsendama.

Teatavasti on Soomes üliõpi-lastel organiseerumine sunduslik. Kas see meilgi poleks teostatav? Kas poleks mõeldav, et üliõpi-lasil ühes õppemaksuga kasseer-itaks ka väike summa selle or-ganisatsiooni kasuks, kuhu nad kuuluvad? Eks siis jääks kõik arusaamatused ja võõrdumised rahaliste asjade pärast ära? Ei oleks siis ei „juhtsituid“ ega „rukitud“, nagu neid tavaliseski seltskonnas ei ole!

Väidetakse tavaliselt: suures organisatsioonis jääb kasvatus-lik moment tahaplaanile. Vastu-pidi: kõne väikese organisat-siooni kasvatuslikust mõjust on suuresti liialdatud. Rohke kaas-võitlejaskonnaga läbi käies on arenemisvõimalusi võrratult roh-ke kui suletult kitsasse ringi.

On seepärast küll ülim aeg ratsionaalseks ümberorientee-rumiseks üliõpilaskonna organi-seerumisküsimuses, seda enam, et sisuliselt õieti pole mingeid lahkuminekuid rahvuslikekude organisatsioonide vahel. Pea-küsimusis ollakse täiesti solidaarsed. Sellepärast on õieti mõttetu jõukulutus, kui leppida veel edaspidigi üliõpilaskonna killunemisega pisikesisse orga-nisatsioonesse. Ei ole mingit asjalikku takistust organisat-sioonide liitumiseks, kui mitte arvestada eesti jonniga ja pahatih-tist sobimatust. Kuid liitumine annaks suurt ainelist kokkuhoi-du ja looks palju soodustusi kas-vamiseks ning arenamiseks.

Liitumise kaudu kõik üliõpi-laskonna üksikosad on kutsutud moodustama üht jõulist tervikut.

A. Eilart.

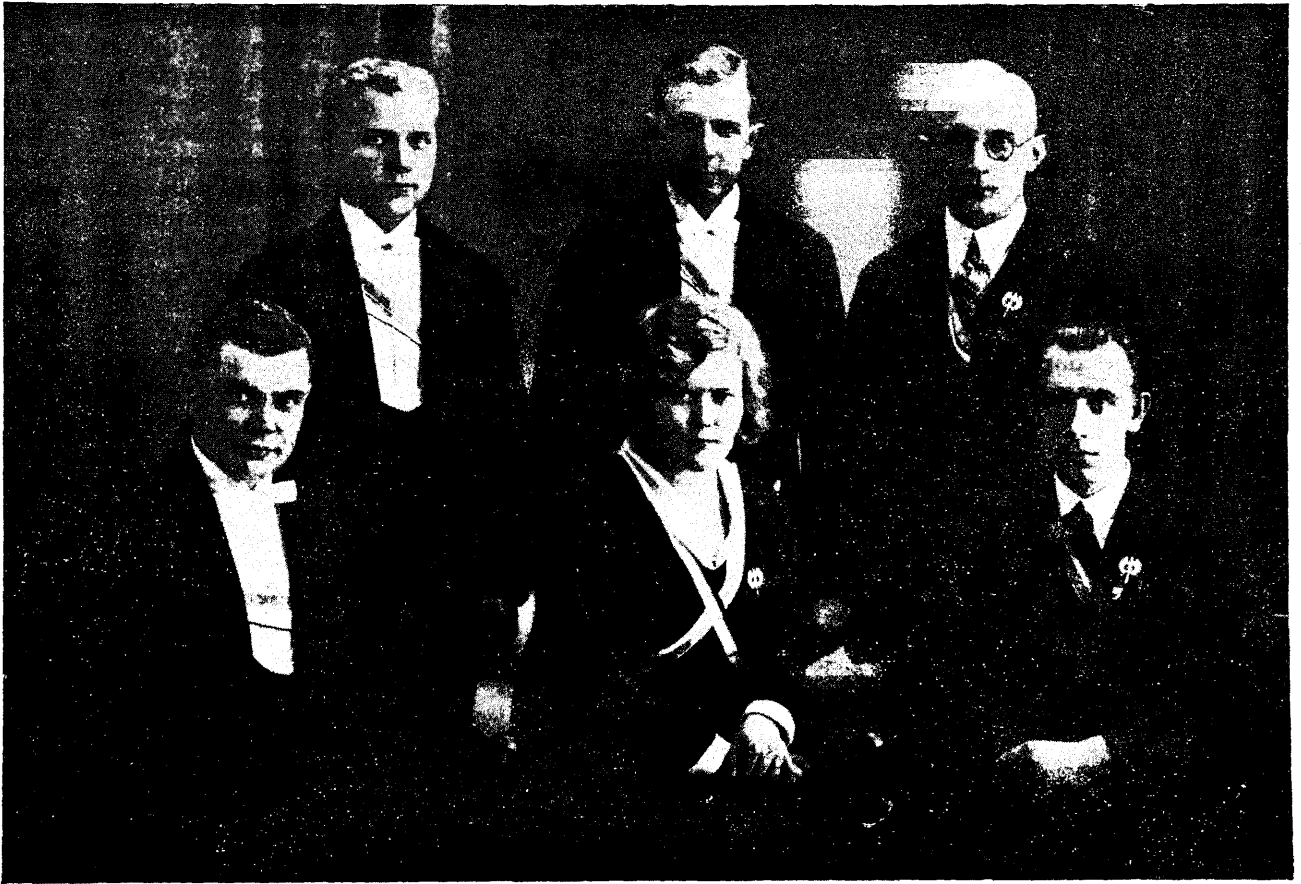
Ksv. PAUL KARROLES.
Vanamees. Vaatab asju läbi musta
prilliraami lõbusa pilguga.

Vil. HERBERT MUST
Prokurör. Elukutse kohaselt on
kujunenud talle paragraafilised
kulmud.

Vil. MARTIN GROSHOLM.
Majorit ja kõnna-kõnna,
Mis see maa meil Viimsi minna.

Turu Üliõpilaskonna ja korp. Ugala esindajad sõpruslepingu sõlmimisel Turus.

Piirdeid Turu Üliõpilaskonnast.

„Lue synnyt syitä myöten, luottehet lomia myöten“ — see palju-kohustav lause on trükitud Turu Ülikooli avamise puhuks 1922. a. löödud mälestusrahale. Selle ülikooli poolt antud lubaduse täitmist ootab kogu soome rahvas. Sest on ju Turu Ülikool, me ainus soomekeelne akadeemia, põhjendatud Soome soomelise rahvaosa kaasabil ja toetusel. Turu Ülikool on tõusnud me vabaduse kevadises pidu-meeleolus, vaalima soomelist teadust ja taiet. See on soome rahva kaunemaid monumente vabaduse esimesil aastail. Ja 19 aastat Turu Ülikoolis õppinud noorsugu on olnud teadlik ta osaks langevast kohustusest ning püüdnud seda oma toimingus

teostada, seda, mille võttis kokku ülikooli esimene kantsler Danielsson-Kalmari oma lahkumiskõnes:

„Soovin veel, et laiendatud teadmistega viiksite kaasa selliseid mõjusid, mis teritavad meelt, süvendavad eluvaadet ja annavad karakterile kindlust ning jõudu ja tõstavad vaimu sellisele tasemele, et ellu astudes võite kannatada välja selle tormid ja katsumised, täita erk-saina rahvuslasina ja soomlasina, mida te rahvas teilt võib nõuda. Ja see rahvas on õigus-tatud nõudma teilt palju, kuna selle toimest on püstitatud ülikool ja võimaldatud nii emakeeles kõrgeima hariduse saamine, et puht-rahvuslikul alusel liita

ülemaailmlise teaduse tulemused me omapärase kultuuri vormega.“

Järgnegu allpool mõningaid piirdeid Turu Ülikooli Üliõpilaskonna arenguloost ja tegevusest.

Turu Üliõpilaskonna sünnisõnad lausuti heinakuu 12. päeval 1922, mil tookordne rektor prof. Virkkunen oli kutsunud kokku üliõpilased Üliõpilaskonna asutamise asjas. Kokkukutsuja arvates oli möödapääsematu lähedase koostöö loomine üliõpilaste vahel — nii kasvatuslikus kui ka teaduslikus mõttes. Ülemalt poolt tulnud õhutusel koosolek jättis kõik ettevalmistused tervikliku Üliõpilaskonna organiseerimiseks vastavale volikogule,

mis koosnes ülikooli õppejõududest kui ka üliõpilasist. Nii oligi Üliõpilaskond alanud tegevust. Üliõpilaskond, mille nimeks oli kiidetud hääks „Turu soomeline üliõpilaskond“. Kuna see nimetus ei rahuldanud aga tudengkonda, otsustati see asendada nimega „Turu Ülikooli Üliõpilaskond“ („Turun Yliopiston Ylioppilaskunta“), mis ametlikult poolt küll leidis kinnitust alles 1927. a.

Turu Üliõpilaskonna väliseks tunnusemärgiks on siidkangal tiibadega tõrvikut kujutav lipp, mis loovutati üliõpilaskonnale

Ksv. LAURI POSTI.

Igapäi teaduse mees. Ingeri küsimuses aga eriteadlane.

Ksv. PAAVO A. KUUSISTO.

Elab ise säälpool lahte, süda jäi tal siinpool lahte. Niipalju kui on tuttavaid — täpsalt sama palju on sõpru.

Ksv. MIKKO MÄKELÄ.

Maailman matkajia ja vuosia monia — mutta —

1923. a. Henrik G. Porthani mälestussamba juures. Üldjoontes samalaadne on ka Üliõpilaskonna märk, mida võivad kanda Üliõpilaskonna liikmed üliõpilasmütšidel. Märki sümbolset sisu on käsitatud järgnevalt: tõrvik näitab meile edasitungimist — pimedusest valguse poole; tiivad tõstavad mõtted ära maa madalusest kõrgeisse vaimlisisse sfääresse. — Selle sümboliga üliõpilaskond tahab meenutada liikmeile neid kohustusi, mis Turu Ülikool on asetanud õppijaile.

Vähendõudlikuna ja väikesena algas oma tegevust Turu Ülikool ja Üliõpilaskond. Tõsi küll, ülikooli alates tegevust 1922. a. kevadsemestril immatrikuleeriti kohe 230 üliõpilast. Kuid enamik tahtis vaid tutvuneda uue akadeemiaga, kavatsemata pidevalt jätkata õppimist. Nii kahanes ülikooli algaastail üliõpilaste arv alla saja. Aastate kuluks on see arv nobedalt mitmekordistunud, saavutades kulmi-

natsiooni 1932. a., mil Turu üliõpilaskonnal oli 469 liiget. Ses liikmeskonnas on edustatud kõik Soome nurgad — lääne ja ida, lõuna ja põhja. Sest samuti kui kogu soome rahvas võttis osa Turu Ülikooli asutamisest, samuti võtab osa selle tööst kogu soome rahvas miniatüüris. Ja ma ei eksi väites, et mitmelegi üliõpilasele on õpingupaigaks Turu Ülikooli valimisel kaaluva motiivina olnud Turu Ülikooli soomlus ja ses elav vaim.

Kuigi algajul oli liikmete arv Üliõpilaskonnas väike, oli harastus selle ühise organisatsiooni vastu seda suurem ja sügavam. Iga liige tundis end tihedasti seotud Üliõpilaskonnaga, täites kohusetruult talle langevad ülesanded. Eriti mainimisväärt on esimeste kuraatorite osa. Üliõpilaskonna traditsioonide puududes tulid neil need luua; tuli korraldada Üliõpilaskonna majanduslikku alust ja enne kõike kindlustada sellele seisukoht soome ülikooli üliõpilaskonnana.

Juhtiva organina on toiminud Üliõpilaskonna Volikogu, mille nimi 1927. a. muudeti Üliõpilask. Valitsuseks ja millesse viimase korralduse alusel kuuluvad esimees abiga, majandaja, sekretär, kolm valitud liiget ning lisaks professoreist valitud Ülikooli inspektor.

See töö, mille on sooritanud inspektorid, kuraatorid ja Ülikooli Valitsus, ei ole väike me noore Ülikooli ajaloos. Hooli-

Café
Mascotte

TARTU • ÜLIKOOI • 34
TELEFON 3-58

Muusika kella 12—1 ja 5—¹/₄8

Tants õhtul

kolmap., laup. ja pühap.

Igasuguseid kondiitri tellimisi täide-
takse täpselt ja maitsekalt

mata üliõpilask. liikmete arvu nobedast kasvamisest on nad suutnud koondada kõik liikmed ühiste tunnuste ümber, kuigi nüüd arvukad kitsamad harrastuspiirid elavad ehk jõulisemat elu. Üliõpilaskond on kasvanud nüüd selleks ju liiga suureks, et võiksid kõik olla lähedasis sõprusuhteis. Seepärast on soomlasile nii karakterne kodukohapatriotism pitserdanud viimaseil ajal tunduvalt Turu Üliõpilaskonnagi elu. On tekkinud siin rida maakondlikke üliõpilasringe — Satakunna, Savo-Karjala, Häme, Pärns-Soome ja Pohjala ringid („kerhot“). Neis väikesis, kõigest 30—40-liikmelisis klubides, kus liitutakse kodukohtade järgi, on pakatanud nüüd Üliõpilask. algaegade taoline innustus ja südamlük sõprusvaim.

Lisaks eelmainituile toimib Turu Ülikooli juures rida aatelisi seltse: Turu Üliõpilaste Kristlik Ühing (TYKY), Turu Üliõpilaste Karskusühendus (TYRY), Naisüliõpilaste Karjala-Seltsi Turu osak. (NYKS), Akadeemilise Karjala-Seltsi Turu os. (AKS) j. t. Turu Ülikooli algpäevil prof. Heikki Ojansuu õhutusel asutatud Akadeemilise Hõimuklubi sihitatult jätkasid hiljem AKS ja NYKS. Nii on näit. AKS-i sihiks karjala ja ingeri hõimude vabastamine, eesti ja soome rahvaste teineteisele lähendamine jne. — sõnaga: kindlate riiklik-

Vil. ARNO NIITOF.

Solista baritona; koolitab heli ja arendab aula akustikat.

kude ja kultuuriliste sidemetega ühendat. Suur-Soome.

Sel taustal on mõistetav üliõpilaskonna eriti soe suhe vennasrahva, eesti üliõpilasnoorsoo harrastusis ja pürgimussisse. Lähenedmise esimese sammuna tuleb tähtsustada Eesti-Soome esimesi üliõpilaspäevi 1925, mis veedeti osaliselt Turus. Lähem läbikäimine vennasrahvaga sündis sügisel 1929, mil Turu Üliõpilaskond oli üliõpilaspäevade kestes Tartus korp. Ujala võõraks. Veel samal sügisel otsustas üliõpilaskond üksmeelselt ettepaneku teha korp. Ugalale sõprusvahekorra loomiseks, millega korp. Ujala kõhklematult soostus. Lehekuu 11. päeval 1930 teostuski Turu Ülikooli pidusaalis ametlik sõpruslepingu allkirjutamine rektor prof. V. A. Koskenniemi, mitmete professorite ja korp. Ujala

esindajate poolt. Siit päale on nende mõlemate vaheline lähenedmine üha jätkunud. Ja Turu Üliõpilaskond loodab selle sõpruslepingu püsimit aina pühana ja kohustavana — sõprusside-mete süvenemist veri-vendade vahel.

Mikko Mäkelä.

Vil. OSKAR KASK.

Kui tahate — on linnapää, tahate — on poliitik ja revolutsionäär kesk-erakonnas, aga kas tahate või ei taha — ta on ikka ja alati kaval.

Ksv. THEODOR LUTS.

Vanimaid filmitegelasi Baltikumis; einestab Pariisis, lõunastab Stockholmis, aga five o'clockil viibib juba kusagil mujal.

FOTO-ATELJEE
P. KRÜNER

*

TARTUS, PROMENADI 8
TELEFON 10-56

15 aasta eest.

Miks astusin Ugalasse?

Mitmeti erineb tänapäev sellest ajast, mil mina abituriendina seisin küsimuste ees: millisesse teaduskonda astuda? Kas organiseeruda? Kellega siduda päristine elu?

Mulle näib, et 15 a. tagasi, vaatamata sõjapäevadele, oli noorel inimesel koolipingist ellu astumine tunduvamalt kergem kui praegu. Kui tänapäeval baccalaureus peab kaaluma, kas ta talitab eluliselt, kui astub unistusterada, võis tolleaegne noor, kui tema huvid ei olnud suunatud tehnikale või metsaasjandusele, jääda Tartu ning käia rahulikult n. ö. südame järele: teda ei tarvitsenud veel suuresti kohutada haritlaste üleproduktsoonist sõltuvad probleemid. Ses mõttes oli kõneldav aeg ideelisem praegusest, vähemalt näiliselt.

Teine küsimus, kui esimene otsustatud — mõnel juhul võis teaduskonna lõplik valik jääda ka teise või kolmandasse järjekorda, — ei olnudki noorel, kes end koolipingis ei sidunud sotsialismiga ning vene kolleegavaimuga, kuigi raskesti lahendatav: oli endastmõistetav, et eestlasel, kui majanduslik olukord seda vähegi eeldas, tuleb organiseeruda, tagamõteteta, kindlustada endale organisatsiooni kaasabil väljavaateid pärasisse ellu (nagu seda sageli nii kalkuleeritakse tänapäeval). Vajati sõprusringi ning üliõpilaseks olemise au.

Kuidas organiseeruda? Selle küsimuse lahendamist hõlbustas üliõpilasorganisatsioonide vähesus. Võis vaid kahelda, kas minna kaasa seltsiga või korporatsiooniga. Tänapäeval ei anna selgus sel alal üliõpilasele veel lõplikku selgust kogu organiseerumisküsimuse ulatuses: olles meelsuselt seltsi või korporatiivse korra pooldaja, on tal, peatudes selle või teise rühma üliõpilasorganisatsiooni tüübi juures, veel raskusi rühma alarühmituste valikul; on ju nüüd tulnud juurde nii uusi seltse kui ka uusi korporatsioone. Minu ajal oli näit. korporatsioonirühma mõtteosalisel vaid 3 valikuvõimalust: kas korp. *Fraternitas Estica*, korp. *Sakala* või korp. *Ugala*. Teisi eesti

korporatsioone tollal Tartus ei olnud.

Miks astusin mina — X, Y, Z — korporatsioon *Ugalasse*?

Esitades säärase küsimuse, arvan, et selle vastu tunnevad huvi *Ugala* praeguse liikmeskonna kõrval ka noored teistest organisatsioonidest, kel rühkivas ajatempos jätkub pilku

Vil. GEORG NAELAPEA.

tagasiheitmiseks meie haritlaskonna arengkäigule. Ja mitte ainult akadeemilised kodanikud, vaid ka abiturientid.

Loomulikult ei saa ma rääkida kõikide tolleaegsete kaasvõitlejate nimel. Ei, siin võib tulla kõnne ikkagi vaid ühe keskkooli teatud grupi samm. Ning endastkimõista eeskätt vaid üksikindiviidi — nende ridade kirjutaja — seisukoht.

Astugem tagasi 15 aastat. Nii tallest ajast kui nende ja käesolevate päevade vahemikust võiks kirjutada tüse köide kultuurajalugu. Kirjanikusulest voolaks romaanegi.

Tööajast otsekui väevõimul nopitud hetkel saan kahjuks vaid lühidalt näidata sellele, mis hoidis pinevil noore meelt 15 a. tagasi ning otse sundis mind sügavas veendumuses ühinema must-sini-valgega mär-

gistatud kaasvõitlejate ridadega — võitlusse aadete eest.

Tartu Aleksandri gümnaasiumi õpilasist astusid osalt 1918. a. esimesel, osalt teisel semestril ja hiljem korp. *Ugalasse*: ksv. Harry Oss (töötab praegu Eesti konsulaadis Danzigis ja Gdynias), Ernst Ein (praegu Tartu ülikooli rooma õiguse dotsent), Aleksander Vastalu (praegu linnaarst Nõmmel), Erich Vilberg (praegu prokurör Tallinnas), Otto Treufeldt (praegu ohvitser), Herbert Luha (praegu vandeadvokaat Valgas), Ants Ostrat (langes vabadussõjas), Harry Ostrat (†), Juhan Zeiger (praegu muusikaõpetaja Paides), Johannes Amjäär (lõpetanud Königsbergi ülikooli agronoomina, õpib praegu Tartus õigusteadust) ja nende ridade kirjutaja, kokku 11 meest, seega suur protsent vene klassikalise gümnaasiumi abiturientidest-eestlastest.

Midagi pidi ütleva korp. *Ugala* nimi, kui ta ühe olulisema keskkooli abiturientidest nii suure arvu noori oma konventi juhtis. Ilma „keelimiseta“. Kui mitte selleks pidada momenti, mil kooli peol talvel viibis paar korp. *Ugala* tegevliiget välismärkides, kes aga katsetki ei teinud kedagi oma konventi astumisele meelitamiseks.

Mis oli siis see, mis meid, Aleksandri gümnaasiumi noori, nii arvukalt viis korp. *Ugalasse*?

Rahvuslus, karskus, *Ugala* tegevliikmeskonna hää isiklik koosseis. Kuulusid ju siia säärased mehed, nagu stud. jur. Karl Kirp — kandvamaid ja nimekamaid tolleaaja üliõpilasi üldse, — stud. med. Viktor Krull, stud. phil. Hans Karu, stud. med. Paul Ruus, stud. med. Karl Kurvits (langes vabadussõjas), stud. theol. Karl Kerberg j.t. Need olid mehed, kelle arenguga ja üldteadmistega võisid end kõrvutada stud. math. Villem Nanno, stud. jur. Karl Preisberg j. t. Eesti Üliõpilaste Seltsist. Need olid üliõpilaskonna sillatalad, kelle

Perekonnaõhtu korp. Ugala aastapäeval 1931. a.

areng oli vaidlematult kõrgem kui praegustel üliõpilastel, olid ju mehed sõjaaastate tõttu kõik üle 20, käinud nõudlikus kindla kavaga keskkoolis ja palju lugenud, palju vaieldud. Muidugi oli ka väga tublisid mehi korp. Sakalas ja korp. Fraternitas Esticas, kuid kuidagi elasid viimased kinnisemat elu, nii et seltskond tundis neid vähem.

Ugalasi seevastu tunti ka kui seltskonna teatud mõttes kaitsealuseid. Nendesse suhtuti soojalt juba Ugala asutamispäevilt. Ajakirjanduski oli selleks omalt poolt kaasa mõjunud.

Kuna konvent oli alles viieaastane, ei olnud ta tegevliikmete ning vilistlaste pere suur. See töik töotas noortele liikmetele anda võimalust raskusteta õppida tundma kõiki ugalsenseid ning luua nendega tihedaid sõprussidemeid, mis kestvad ka pärastises elus, vilistlaspõlves. Väike, kuid ideeline koondis oli otse tagatiseks samalaadse elemendi otsekui iseenesest juurdetõmbamisele. Asuti ühisesse perre, seadmata enesele omakasupüüdlikke sihte hilisema elu jaoks — noore vilistlasena loota vanemate kaasabile teenistus-

koha saamisel. Arvan, et tänapäevani pole ugalsensis eelistanud koha võimaldamisel kaasugalsensist vaid ühte organisatsiooni kuuluvuse nimel. Ole ise meheks, on olnud Ugala deviis. Muidugi hindavad säärast mõtteviisi mehed, kel on usku enesesse ja oma võimeisse ning kes peavad lugu oma kaasvõitlejaist kui väärtinimestest. Asjata lõppimist ning üksteise alandamise vaimu Ugala ei ole kummardanud. Nii tõsised ja uhked, nagu seda on Ugala lipuvärvid, nii tõsine oli ugalsemeel. Kergatsliku keskajaga ei olnud Ugala midagi ühist: ta oli vabameelne, kuid tugeva rahvusliku selgrooga organisatsioon.

Ugalat tunti eesti paremas seltskonnas. Ta asutamispõhjendusedki teati ajakirjanduse kaudu igas tolleaesges perekonnas. Austati Ugalat ka Eesti Üliõpilaste Seltsis. Ja nii imelikuna kui see kõlabki, esmakordselt just Eesti Üliõpilaste Seltsi liikmete kaudu kuulsin minagi Ugalast ning õppisin teda austama ja armastama: puutusin kokku pansionis iga päev ühises lauas ja pärastlõunatundidel EÜS-i meestega, kes tol ajal

ei tõmmanud oma ning korporatsiooni rühma vahele sellist teravat vahet kui viimasel aastakümnel: räägiti Ugalast austavalt ja erapoolelt. Kui pr. K. Vilbergi pansioni Savi tänavas — Burgi, nagu seda hüüti — hiljem astus ka ugalsensis Krull ning pansionipere huvitavaid mõttevahetusi rahvuslike kultuurprobleemide alal oskas mitmekülgsest haritud inimesena veelgi enam sisustada, oli minu lugupidamine Ugalele sedavõrt tugevaks kasvanud, et tundsin iga päevaga, mis viis lähemale keskkooli lõpetamisele, endas paisumas tahet kord ka Ugalasse kuuluda. See soov sai noore helgeks unistuseks. Saaks ka minust ugalsensis, haritlane, kellele pöördud nõudlikud pilgud.

Ma ei rääkinud ksv. Krullile midagi oma kavatsusest, küll aga kaasabituriendile Otto Treufeldt'ile, kellega elades lähestikku ka pärast õpetööd sageli kohtasin. Ta jagas minu mõtteid täiesti ning, küpsustunistus lõppeks käes, seadsime sammud ühiselt Lootuse tänavale, kus tollal asus korp. Ugala, südames mure, kas kaaludes meid leitakse ole-

Ksv. VALTER SOO.

Künnab agronoomina hõimupõldu Soomes.

Vil. AUGUST GRÜNBERG.

Praost, esines Riigivanemale märgukirjaga „Meie-Isa“ suhtes.

Ksv. JOHANNES TIISLER.

Kuldrebane ja üldse, et oh mis te noh...

vat Ugala liikme väärilised. Mõni päev hiljem, pärast sõbralikku vastuvõttu alkoholita konvendis, esitasime ametliku sooviavalduse astuda korp. Ugala lihtliikmeks. Konvendi otsus oli: vastu võetud. See oli kevadtalvel 1918.

Vaevalt oli meie samm teatavaks saanud meie kaasabiturientidele, kui meiega vaimustatult ühineti: veel 6 meest Aleksandri gümnaasiumist astus Ugalasse, mitmed neist Treufeldti või minu poolt nende tutvustamist konvendile ära ootamatagi.

Kahjuks ei olnud nende hulgas ka minu lähemaid sõpru Erich Vilbergi, Juhan Zeigerit ja Aleksander Abramsoni (eestistas hiljem oma nime Vastaluku). Esimene oli paljulugenev noor, kelle vaimukusest sädelevat kõnelust igal teemal võisite suurima mõnuga jälgida. Teine oli kehvadest majanduslikest oludest enda üliõpilaseks raiunud andekas muusik. Samadest, veel kitsamaist olukorrist oli kasvanud meheks Vastalu. Mõlemad olid Ugala sõbrad, kuid majanduslikel kaalutlusil ei riskinud nad tulla kaasa ka ühisesse üliõpilasperre, kartes, kas suudavad tasuda semestri osamaksu (mis oli väike,

kuid ise päevalikku leiba teenijale ometi mitte kerge). Minu ettepanekul otsustati Zeiger osamaksust vabastada. Nüüd ei olnud takistusi ka

sel sõbral meiega rõõmsasti ühinemiseks. Pärastine arst Vastalu sai nii osamaksu küsimusest üle, et töötas suviti turbarabas ning telliskivitehaseis...

Jäi järele sõber Erich Vilberg, kes oli juba üle aasta organiseerumata: ta lõpetas gümnaasiumi a. 1917. Mitmesuguseil kaalutlusil oli talle organiseerumine sel ajal raske, kuna ta vend kuulus teise, temale täiesti vastuvõtmata organisatsiooni. Võitis meie isiklik sõprus ning tugev poolehoid Ugalale, võitis ideelisus.

Erilise poolehoiu aga seltskonnas kindlustas korp. Ugalale ta mehine ja julge väljaastumine Saksa okupatsioonivõimude vastu: kirjutades alla Inglismaale saadetud protestile Eesti okupeerimise vastu saksa vägede poolt, ta ühtlasi esimesena nõudis Saksa A(rmee) O(ber) K(omando) 8 poolt asutatud Tartu saksa ülikooli boikoteerimist ning keelas oma liikmeile sellesse ülikooli astumise.

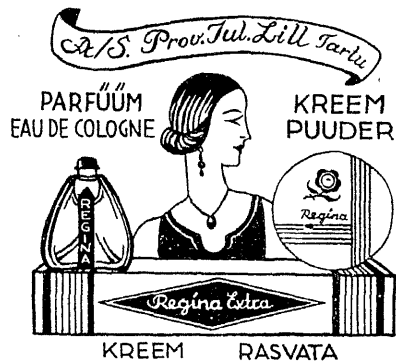
See oli Ugala osa, mis kuulub juba eesti rahva ajalukku.

Vil. EDI AHAS.

Õuemaalija, nähtud oma ungari kolleegi Sröbli luubi all.

Georg Naelapea.

Soovitame kõrgeväärtuslikke iluravi vahendeid:

Regina-kreem
rasvata

Regina-puuder

Regina-küüntelakk

Regina-lõhnaõli

A/S. PROV. JULIUS LILL

Rüütli tän. 10.

Narva tän. 6.

Tuntuim pesumaja ja keemiline
riietepuhastus

"ESTONIA"

Gildi 7.

Tähe 70.

Töö ja hinnad võistlusteta.

Om. P. Laurson.

Nõudke ainult mehaaniliselt valmistatud

jalanõusid

Kauplused Tartus Kaubahoov 3, 'Elegant' Küüni 4

Külastage ja veenduge!

Soovitan rikkalikus valikus ja odavate hindadega igasuguseid pudu- ja moekaupasid:

Shalle

Kindaid

Sukki

Sokke

Kraesid

Villaseid kaupu

Koolitarbeid j. n. e.

Kirjutusmaterjali-, raamatu- ja pudukauplus

Firma

K. PIIRAND

TÄHE TÄN. 83. TELEFON 11-27.

**Elukindlustus loob
kindlaima aluse majanduslikule olukorrale!**

Üliõpilastele

soodsaid elukindlustusviise, madalate algpreemiatega esimestel kindlustusaastatel pakub

KINDLUSTUSSELTS

"EESTI"

(asutatud 1907. a.)

kodumaa suurim ühistegeline kindlustusettevõte

Valitsus: TARTUS, Suurturg 8.

Meie laost alati suures valikus uued ning pruugitud

klaverid ja harmooniumid

Klaverite ja harmooniumide parandustööd ja häälestamine vilunud meistrite poolt

Raadio osakonnas

uusimad aparaadid, valjuhääldajad ning isehitajaile kõik tarvilikud osad

Grammofonide ja heliplaatide hinnad tunduvalt alandatud

K/M. TEATER & MUUSIKA

Tartus, Kõuni 6 / Kõn. 4-68

Suurim valik igasuguseid

värskeid maiustisi

nagu: šokolaadi, kompekke, marmelaadi, pastilaadi jne. soovitab

Firma ROMAN GUTMANN

Vallikraavi 8

Üliõpilastele hinnaalandus!

T. NÕMMITS'A

HÄRRADE JA DAAMIDE JUUKSETÖÖS-
TUSE ATELJEE

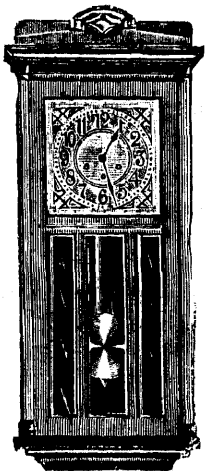
*

CABINET DE BEAUTÉ
KESTVAD ELEKTRI- JA AURULOKID

*

RÜÜTLI 12, TARTUS

TEL. 4-95 JA 1-19

Soodsaim ostu- ja tellimiskoht

FERD. LEPIK

KELLA-, KULLASEPÄÄRI JA TÖÖSTUS TARTUS,
PROMENADI TÄNAV NR. 3 TELEF. 31

Suures valikus kellad, kuld- ja hõbeasjad

Omas töökojas asjatundlik tellimiste täitmine ja
kellade, kuld- ja hõbeasjade parandus

Ostan kulda ja hõbedat päevakursiga

ATHENA CAFÉ

Mugavaim kohvik üliõpilastele Tartus

TANTS igal teisipäeval, kolmapäeval
reedel, laupäeval ja pühapäeval kella 8¹/₂—10¹/₂

OMA SÖÖGISAAL

mis pääasjalikult üliõpilaste poolt külastamist leiab

Tartu Eesti Majanduse Ühisus

Tartus, Holmi tän. 12—18

Telefonid: 10, 2-61 ja 10-70

Esimene majandusühisus Eestis

1908—1933

Abikauplused:

Tartus, Võru tänav 4, telefon 10-30

Räpinas, telefon 33

Pukas, „ 18

Müüb

kõiki kaupu, mida vajatakse põllumajapidamises

Ostab

põllupidajatelt vilja, lina- ja heinaseemet

Rahvuslik eesti üliõpilane.

Kui rääkida meie rahvuslikest ja riiklikest saavutustest, siis tuleb see peamiselt kirjutada akadeemilise pere arvele. Et saada ülevaadet mineviku ja oleviku üliõpilaste tegevusest, peame lühidalt tutvunema üliõpilaskonna ajaloolise tegevusega.

Eesti üliõpilaskond, kuigi tema ajalugu on peaaegu kolm korda lühem Tartu Ülikooli ajaloost, evib suuri natsionalistlikke teeneid ajajärgul, mil eestlus oli lõpliku kokkuvarisemise eel.

Esimestest eesti üliõpilaskonna pioneerest, s. o. F. R. Fählmann'ist, K. J. Peterson'ist, F. R. Kreutzwald'ist ja teistest peale, on käimas alatine võitlus põliste härrasmehelikkude aadlisooist üliõpilaste ja eesti nõrgisest suitsutarest põlvnenud orirahva üliõpilastest poegade vahel. „Ülemalt poolt“ katsuti kustutada neid leeke, mis tõusid eesti üliõpilaste näol rahva hulgast, kes toetusid rahva loomulikule eluõigusele. Eesti üliõpilasis aimati rahva tulevast selgroogu, mis hädaohtlik sakslusele.

Eesti esimesed üliõpilased, kellega igal semestril liitusid üksikud, mõistsid, mis on nende inimlik kohustus oma isade vastu. Eesti üliõpilased koos teiste ärksamate eestlastega haudusid laialatuslikke reformikavatsusi. Hakati korraldama omavahelisi ja salajasi Kalevipoja-õhtuid, mis ideeliseks hälliks Eesti Üliõpilaste Seltsile, kogu üliõpilaskonna organisatsiooni aparatuurile.

Rahva toibudes tiheneb aasta-aastalt eesti üliõpilaspere. Sellega võetakse päevakorda ka rahvuse laiema ulatuslikumad päästmiseküsimused. Aadlile aga näib, et eesti haritlaste ridade tihenemine ning kompaktseks jõuks liitumine on kui tuli, mis süüdatud nende ebaõigluse kultusele ning nende atak eestlasile suureneb.

Maailmasõja ajaks on eestlaste rahvuslik selgroog aga eesti akadeemilise pere ja teiste haritlaringkondade sümbioosina niivõrt kõvenenud ja üldmajanduslik kui ka sotsiaalelu paranenud, et ta-

nud kaotada jäädavalt, kui õilsad üritused, mis olid juba ülesaja aasta tagasi eesti üliõpilaste paleusteks. Selle vältimiseks teeb organiseeritud üliõpilaskond üksmeelse otsuse, minna

Coetus 1933.

hetakse olla ise peremees oma riigis. Maailmasõja vältel jääb omariiklik töö soiku, sest teguvõimsad inimesed on kõik lahingumõllu kistud. Jäädakse äraootavale seisukohale sõja tagajärgede üle.

Tartu ülikool, mis sõja ajal seisis, avatakse uuesti, kuid saksa ülikoolina. Eesti üliõpilaskond jõuab veendumusele, et saksa ülikooli tuleb passiivselt boikoteerida sellega, et jäädakse massiliselt ülikoolist eemale. Hiljem lasksid end üksikud küll imatrikuleerida, kuid neid oli vähe. Veel raskem ajajärk, mis ühtlasi kõige ohvrimeelsem ja täis isamaarmastuse tuld Eesti üliõpilaskonna ajaloos, oli Vabadussõda. Eesti üliõpilaskond nägi Vabadussõda kui heitlust, kus on pandud lõplikule tuleproovile eestlus ja omariikluse kavatsused, mida oleksime või-

vabatahtlikult „in corpore“ sõtta. Jäetakse kõrvale oma akadeemiline töö ja ametid ning ühinetakse ühiseks sõjaliseks ja moraalseks jõuks.

Akadeemiline pere näitab ka lahingus vahvust ja julgust üles, mida näeme sellest, et nende langenute protsent oli suurem kui teistel. Peale õnneliku sõja lõppu algab aktiivne riigi ülesehitamine.

Nüüd, mil iseseisvusel oma ajalugu, olgugi riikide mõistes väga lühike, on kerkinud esile rida defekte. Riik on selline aparaat, mis kunagi lõplikult ei valmi, vaid teda tuleb kogemuste põhjal alalõpmata parandada, ning ajatempole vastavalt uuendada. Üldjoontes meie riigi sise- ja välispoliitilise elu parandamine ning rahvusliku enesetunde tõstmine nõuab esijoones palju tööd. Lähtudes Eesti üliõpilaskonna ajaloolisest tegevusest, peaks üliõpilaste sotsiaalpoliitiline tege-

Ksv. HELMUTH PAGGI.
Toimetaja tundeliste silmadega.

Ksv. FELIX OINAS.
Päaõimetaja kirjanduslike kalduvustega; tunneb kirjanik Parijõge isiklikult.

Ksv. JOHANNES SELLIOV.
Korraldas Pauluse kogudusele mäetlutluse tähendamissõnades enne õpetaja valimisi. Armastab lapsi.

vus olema palju aktiivsem, kui ta seda peale iseseisvuse saavutamist on olnud. Selleks tööks on üliõpilaskonnal avarad võimalused omas ideoloogias. Iga üliõpilase püüe peab olema saada tubliks töömeheks omal erialal, millele riik veeretab automaatselt veel teise tähtsa nõude juurde, s. o. saada ka tubliks ja poliitiliselt teadlikuks rahvajuhiks. Kuid rahvajuhil oskusi ei omandata mitte üleöö, ega ka ainult raamatuid, ja ka mitte puhtindividuaalse töötamisega. Nagu praktika näitab, saavutab need omadused kõige paremini organiseeritud üliõpilane, kes juba ülikooli astudes sotsiaalpedagoogilist tööd viljeleb. Viies üliõpilaskonnas see sotsiaalne kasvatusprobleem laiemale alusele, võimaldub üliõpilasele ligemale tungida tegelikele eluülesandeile.

Mis on siis meie ülesanne? Tunda sotsiaaalpoliitilist struktuuri, rahvamassi elu ja vaateid. Õige politika vajab kõigepealt avarat südametunnistust. Rahva huve ei tohi tõlgitseda kitsarinalisis parteipoliitika huves, nagu see sageli omane elukutselisel poliitikuil. Eelmisel rahvahääletusel peeti palju erakondlike propa-

gandakoosolekuid, kuid kahjuks võrdlemisi vähe erapooletuid selgituskõnesid.

Välise vaenlase vastu on väikeriik üksinda jõuetu. Selleks peab ta teiste poliitiliselt ja rahvuslikult ühtivate maailmavaatelist riikidega liituma. Väikeriik peab eriti ajama sõprusjuured üle oma riigi piiride teiste riikide mulda. Rahvusvaheliste sidemete loomisel on üliõpilaskonnal eriti suured võimalused kaasa ai-

data ja praegugi võrdlemisi suured teened sellal, kuid mida edaspidi veelgi tarmukamalt peab süvendama.

Mee rahvuslik enesetunne võrreldes teiste riikidega on alles nõrk. See on kurb ja hädaohtlik nähtus, kui meie seltskond imbub liigselt läbi mitte-eestlusest. Üliõpilaskonnal on laialdased võimalused ka rahvusliku enesetunde tõstmiseks, millele mineviku üliõpilaskond on pannud palju enam rõhku. Nende eeskujul peame ka nüüd need rahvuse haavad parandama.

Tõkestades loeteldud vääranähted, näeme kindlasti, et tuleviku Eesti avalik elu on palju rahulikum ja stabiilsem, millega paranevad ka rasked majanduslikud haavad. Selleks tööks kohustab üliõpilast hariduse õige tõlgitsemine.

Nüüd seisab Emajõe kaldal Kalevipoeg, kes oli sada aastat tagasi eesti üliõpilasele ainult luulekuju, ja vaatab julge pilguga mõõgale toetudes kaugusse. Vaadaku nii ka Eesti rahvas tulevikku, ja olgu akadeemiline pere see mõõk, millele ta toetub.

Arno Rändt.

Ksv. HEINO SAAREPERA.
Vabanes hiljuti kaitseväest. Püüab sõjaväelist korda ka reb!! juures maksma panna.

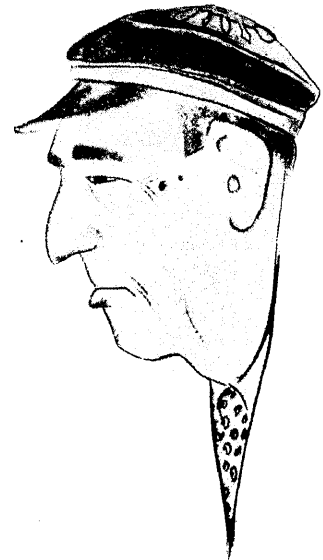
Ksv. KARL ZIMMERMANN.

Rebane, burš, kuldrebane, vilister ja jälle rebane kuni lõpmatuseni. Kavatses kõik teaduskonnad läbi õppida.

Ksv. EDUARD SILLAOTS.

Stud. ing. Karlsruhehest, vurrudes mägata väikest kallakut hitlerismi.

VII. LEO RAUDSEPP.

Tunneb napsu sorte ja tütarlapsi ehk — kus on laul ja mäng, sääl istu maha...

Siis kui mina veel üliõpilane olin...

Tea millest see tuleb, et see kõik, mis oli varemalt või umbes siis, nagu seda härrad vilistlased armastavad ilusasti ütelda: „kui mina veel olin noor üliõpilane“ (ise mõni neist on vaevalt 23-aastane!), oli hoopis parem ja peenem kui praegu. Minule tuleb ette, et isegi õlu oleks nagu rohkem vahutanud ja rebaseid oleksid olnud nagu mingisugused lõvid, kes puurist välja lastud, eriti mis puutub minu enesesse õndsas rebasepõlves...

Oh jaa, need ajad ja ajakesed! Surnuks sai seda löödud küll ja küll, aga üle kippus siiski veel jääma. Siis tuli aega kulutada väljamõttlemise peale, mis liigse ajaga peale hakata.

Kord, mäletan, pidasime sõpradega aru, mis ilusa suvise pühapäevaga teha. Saatus tahtis, et ühe sõbra lellapoja täditütre ristipojal kusagil maal, Tartust mitte just liiga kaugel, pidid olema pulmad. Ega siis midagi, tegime sõbrale selgeks, et tema nii tähtsa sugulase puemast

milgil kombel ei või puududa. Ja endastmõista, sõbrad palub lahkesti kaasa.

Sõit läks korda. Lõõtsmoonik ja mängija olid omast käest. Paistis küll

alul, et „suurte sugulaste“ jälleägemine ei olnudki nii väga südantlõhestav, aga pill sai käima pandud, õllemaat keldrist lagedamale veeretatud ja täpsalt 35 minuti jooksul oli pulmarahval niisugune tuju, et mitte ainult üks meist, vaid meie kõik olime igatsusega oodatud „kallid sugulased“, kuigi sugulusastmeid täpsalt ei mäletatud. Meie ei kahetsenud seda mürglit, mis toime pandi vaikselt maakohas ja pulmarahvas ammugi mitte.

Teie küsite, et hea nüüd küll, käisite võhivõõras pulmas jne., aga mis nalja selles oli? Pean tunnistama, et oli ikka nalja ja kõike ka, aga kõige rohkem oli seal head kuduõlut...

Teinekord olime palutud kaasvõitleja laulatusel linnast kaugemal, maakirikus. Pidime oema peiupoisid, frakis, kinnastes jne. Arasõit viibis, sest frakkide laenamine juudi käest oli sama vaevaline vanasti, kui praegugi. Ei saanud siis end enam kodus mundri panna, võtsime lihtsalt kaasa ja alles kiriku lähedal kõrtsi

Ksv. ALEKSANDER UNIVER.

Mölder maksimil: oma maa meid
toidab katab, võõras kuld meid nalga
jätab.

Ksv. ALFRED KONDOR.

Spordikohtu liige on
Alfred Kondor, komilton...

Ksv. OSS KIRP.

Sportlane, keemik. Tunneb ka
 C_2H_5OH koosseisu.

tagatoas sai ette võetud pidulik eh-
timine. Tingimus oli, et kes saab esi-
mesena valmis, tohib rüübata õlut.

Algas nigin ja nagin, kõigil oli
nii kole kiire, et kellegil ei olnud
mahti teist silmas pidada. Et üks
pidi esimeseks tulema, oli parata-
matu. Selleks osutus suur naljaham-
mas Juss. Fraki selga tõmmaanud,
rühkis ta õllekannu juure ja võit oli
seekord tema. Polnud mingit aja-
viitu, pulmarong kihutas juba mööda
ja ka meie jõudsime viimasel silma-
pilgul kohale, asudes tähtsalt altari
ette pruutpaari saatjaskonda. Järsku
kostas kirikus mingisugune turtsatus,
siis teine... Tekkis ärevus, — mis
komme see on, kirikus naerda! Aga
niipea kui olime silmad lasknud üle
seltskonna käia, oli kõik selge. Juss
nägi välja omas frakis nagu eht mai-
sitiikas — seljas heteroheline frakk,
kuldnoõpidega selja peal ja püksi ta-
gumikku ei olnud peaaegu üldse
olemas...

Kuidas sa niisuguses olukorras
saad jääda tõsiseks ristiinimeseks ki-
riku altari ees või kuidas sa julged
segada pühalikku toimingut naeru-

turtsatustega! See oli meile lihtsalt
piin, ainult mitte Jussile enesele, kes
ei aimanud vähematki kurja, vaid
laulis koraali surmtõsise näoga.

Muidugi ei käinud hiljem juudi
käsi kuigi häst, kes selle elupõlise ja
nähtavasti mõne uksehoidja auga
kantud „mundri“ oli julenud välja
laenata pulmafraki pähe ja sugeda
sai vististi ka rebane, kellele korral-
dus oli tehtud frakk muretseda. Võib
ka olla, et paremaid seekord üldse
ei juhtunud olemagi. Aga see Juss
ja tema frakilugu ei lähe naljalt
meelest.

Niisugused naljad võivad juhtuda
ka praeguspõlve üliõpilastele ja kül-
lap neil leidub teisigi, mis jäävad
neile kauaks meele. Annaks taevas,
et igal jääks üliõpilaselust meele
häid nalju. Hiljem ei tule neid enam,
küll aga tuleb palju muud, mis iga-
kord polegi enam kellegi nali.

Vana tudeng.

Ksv. JOHANNES LUIK.

Ta võtab mõõga südamest ja pistab
seina peal. Muidu ametilt majaisa.

EDUSTUSE KOOSOLEKUID

Koosolek 27. oktoobril 1933.

Koos 24 kaasvõitlejat.

Juhatab ksv. Tasso, protokollib ksv. Põlde.

Päevakorras: 1. Protokoll kinnitamine. 2. Korp. Fr. Liberalia asutamise küsimus. 3. 7. Soome-Eesti päevade aruanne. 4. Läbirääkimisi.

1.

Edustuse koosoleku protokoll 22. sept. s. a. kinnitatakse esitatud kujul.

2.

Ksv. Tasso kandis ette asutatava korp. Fr. Liberalia Ülikooli Valitsusele kinnitamiseks esitatud põhikirja ja Üliõpilaskonna Juhatus otsuse 16. okt. 1933. a. asutatava korp. Liberalia suhtes.

Ksv. Meil: Et uus organisatsioon võtab liikmeid vastu vaatamata rahvusele, tekib küsimus: kas suudab sarnase koosseisuga organisatsioon olla intiimorganisatsioon ja kasvatada noori vastavalt ülesseatud õilsatele põhimõtetele. Teen ettepaneku: Edustus ei pea soovitavaks uue organisatsiooni korp. Fr. Liberalia asutamist.

Ksv. Sellio: Võime vormiliselt pooldada kõneall oleva uue or-

ganisatsiooni asutamist, seepärast ei pruugi meie veel selle eest sisuliselt vastutada. Teen ettepaneku: Edustus korp. Fr. Liberalia asutamise küsimust kaalunud, leiab, et ei ole vormilisi takistusi uue organisatsiooni korp. Frat. Liberalia asutamiseks.

Hääletusel võeti vastu ksv. Selliovi ettepanek, poolt 17 h., vastu 6 h.

3.

7. Soome-Eesti üliõpilaspäevadest informeeris ksv. Tasso ja vastava protokoll kandis ette ksv. E. Veidenbaum.

4.

Ksv. Tasso: Viimasel ajal on ajakirjanduses ilmunud teateid, et Vabariigi Valitsuse otsusel on päevakorrast ära võetud Tartu Ülikooli juurde tehnilise teaduskonna asutamise küsimus. Varem avaldati kindlaid teateid, et selline teaduskond Tartu Ülikooli juurde luuakse. Uue asutatava teaduskonna kohaselt on hakanud ülikool üliõpilasi ette valmistama. Sarnase ebakindla ja kõikuva hariduspoliitika kohta peaks üliõpilaskond kindla seisukoha võtma.

Ksv. Ronimois: Teen ettepaneku tehnikateaduskonna küsimust sisuliselt otsustada ja esitada Edustuse järgmiseks koosolekuks kindla seisukohaga.

Lõpuks oli veel läbirääkimisi Üliõpilaskonna Edustuse täpse refereerimise ja stenografeerimise küsimuse üle.

Koosolek lõppes kl. 24.

Tunnikellade ja kuld-
hõbeasjade tööstus

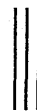
„Horolog“

Tartus, Riia tän. 3.

Töötamas ainult vilunud meistrid.

Hotell „Liivimaa“

Tartus, Riia ja Pepleri t nurgal
Telefon 2-28

Toad külma ja sooja veega
Telefon tubades

Teenimine eeskujulik

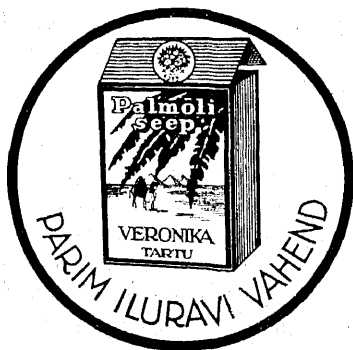
Uuesti avatud
RESTORAN

Du-Nord

Telefon 4-69.

Vene köök. — Kabinetid.

Maarjamõisa 5-a.

Ilmub 13 korda aastas. Tellimishind 3 krooni aastas, 1½ krooni semestris.

Vastutav ja peatoimetaja: Edgar Valter Saks. Tegevtoimetaja: Eduard Sitska. Toimetuse liikmed: Helgi Köpp, Jaan Ots. Väljaandja: Tartu Üliõpilaskonna Edustus.

MOE

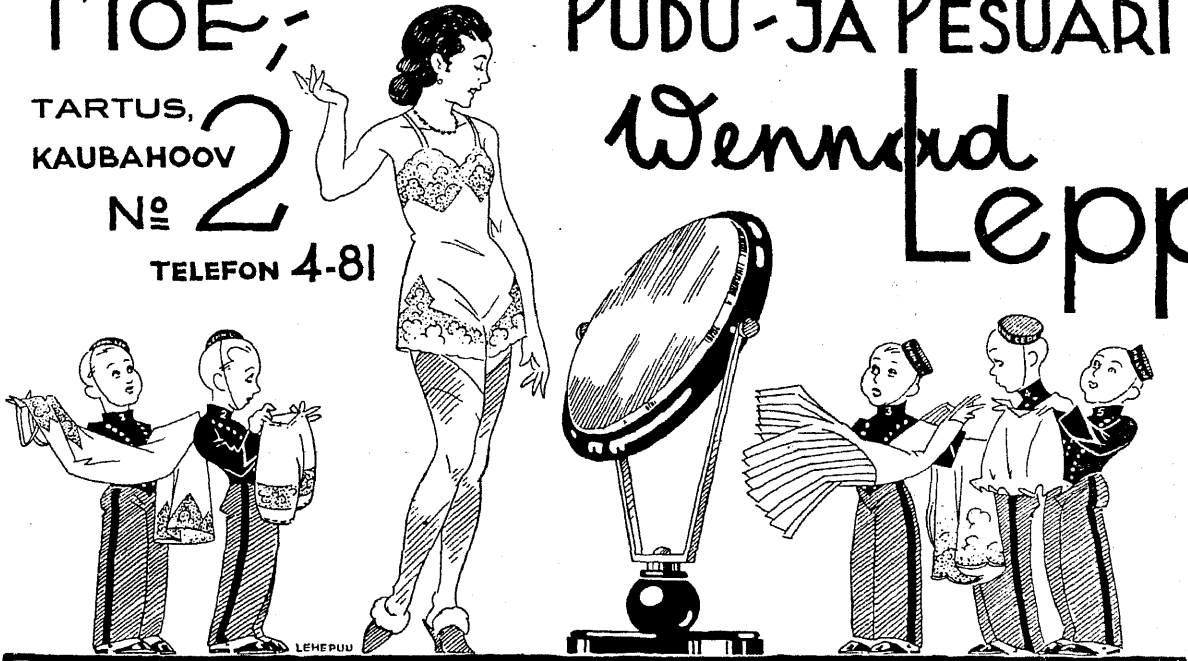
TARTUS,
KAUBAHOOV

N° 2

TELEFON 4-81

PUDU-JA PESUÄRI

Wendel Lepp

Suur valik hooaja kaupadest. Hinnad mõõdukad.

Sügishooajaks

suures valikus eriti uue-
moelisi daamide teatri-
ja tänavakäekotte, raha-
taskuid, portfelle, reisi-
kohvleid ja kunstkäsitöid,
aadressikaasi, albumeid
jne. nahalõikes ja voolis
võistlemata odavate hin-
dadega soovitab ja val-
mistab ka eritellim. peale
kiirelt ja peenemaitliselt

O. Zimmermann

Tartu, Suurturg nr. 4

KODUMAA

O
L
O
N
I
A
A
L

Veini

Likööri

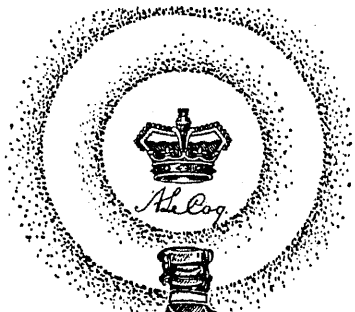
Napsi

Õlle

KAUPLUS

H. JÕGI

Tartus, Tähe t. 65

KROONI KANDJA
ÕLLEDE PERES

LE COQ'I GLADIATOR

Õlu teeb
koosviibimise
mugavaks.

Le Coq'i õlu
annab
õiget tuju!

A./S. A. Le Coq